

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

І.В. ДРЕВАЛЬ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
ДО САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

**«СУЧАСНІ ТЕОРІЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ
МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА, М1»**

(для студентів 6 курсу спеціальності 7.120102, 8.120102 – “Містобудування”
напрямку 1201 – “Архітектура”
освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст», «магістр»)

ХАРКІВ ХНАМГ 2009

Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Сучасні теорії реконструкції міського середовища, М1» (для студентів 5 курсу спеціальності 7.120102, , 8.120102 – “Містобудування” напрямку 1201 – “ Архітектура”) / Укл. Древаль І.В.– Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х: ХНАМГ, 2009. – 26 с .

Укладач: канд. архіт., доц. І.В.Древаль

Рецензент: канд. архіт., проф. В.О. Кодін

Рекомендовано кафедрою АіЛП,
протокол № 7 від 28 .01. 2009.р.

ЗМІСТ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ І РОЗПОДІЛ ЧАСУ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

4. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

4.1. ЗМ 1.1. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ Й НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТЕОРЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

4.2. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ЗМ 1.1.

4.3. ЗМ 1.2. ЛАНДШАФТНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ТЕОРІЙ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

4.4. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ ЗМ 1.2

4.5. З.М. 1.3 СУЧАСНІ ТЕОРІЇ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО КАРКАСУ МІСТА В УМОВАХ РЕКОНСТРУКЦІЇ

4.6. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З М 1.3

5. ТЕМИ РЕФЕРАТІВ ІЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЇХ ОФОРМЛЕННЯ

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПРИ СКЛАДАННІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

7. СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Розвиток міського середовища в сучасних умовах не можливий без його реконструкції. Поява нових технологій, підвищення вимог до якісних характеристик простору життєдіяльності людини (функціональних, екологічних, санітарно-гігієнічних, комфортних і естетичних) вимагають постійного удосконалення архітектурно-містобудівного середовища. Реконструкція підсистем міста: забудови, структурно-планувального каркасу, відкритих просторів – надзвичайно важлива складова цього процесу. Основні функції зазначених підсистем – забезпечення стійкого розвитку міста як типу антропогенного ландшафту, створення умов для побуту, переміщення, відпочинку населення, оздоровлення і підвищення художньої виразності міського середовища.

Мета курсу - засвоєння студентами основних наукових понять, положень, висновків, сучасних теоретичних надбань з реконструкції міського середовища та ознайомлення з результатами впровадження в практику основних теоретичних надбань з реконструкції урбанізованих систем в наступних аспектах :

- реконструкції забудови;
- реконструкції ландшафтної організації міста та її складових;
- реконструкції транспортно-планувального каркасу та його головних складових.

Предмет вивчення у дисципліні: сучасні теоретичні погляди на формування навколишнього середовища засобами реконструкції.

Завдання дисципліни:

- формування уявлення про особливості сучасного етапу реконструкції міського середовища й розвитку його теоретичних підвалин;
- знайомство з сучасними науковими підходами до реконструкції міського середовища на різних етапах проектування;
- ознайомлення з теоретичними надбаннями з реконструкції урбанізованих систем в аспектах: реконструкції забудови, реконструкції ландшафтної організації міста та її складових, реконструкції транспортно-планувального каркасу та його головних складових;
- вміння аналізувати практичні результати реалізації наукових розробок з реконструкції урбанізованого середовища.

2. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна складається з одного модуля:

Модуль 1. Сучасні теорії реконструкції міського середовища.

ЗМ 1.1. Основні особливості та напрямки розвитку теоретичної складової реконструкції міст у сучасних умовах. Теоретичні надбання з реконструкції забудови міста.

ЗМ 1.2. Ландшафтні аспекти сучасних теорій реконструкції міського середовища.

ЗМ 1.3. Сучасні теорії розвитку транспортно-планувального каркасу міста в умовах реконструкції.

Вивчення даної дисципліни безпосередньо спирається на такі курси: „Теорія містобудування”, „Дизайн міського середовища”, „Ландшафтна архітектура”.

На дану дисципліну безпосередньо спираються: 1. Архітектурне та містобудівне проектування, Дослідницька (перед дипломна) практика.

Студент повинен володіти *знаннями* з навчальних дисциплін: архітектурне та містобудівне проектування, ландшафтна архітектура, основи типологічного аналізу у містобудуванні; *уміти* виявляти типологічні ознаки містобудівних об'єктів, формулювати їх функціонально-просторові характеристики на вербальному рівні, відрізнити ієрархічні рівні містобудівних проблем і завдань; мати *навички* виконувати графічне моделювання функціональних, структурних, композиційних властивостей урбанізованих територій.

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ І РОЗПОДІЛ ЧАСУ ЗА ЗМІСТОВИМИ МОДУЛЯМИ

№ тем п/п	Теми	Кількість годин
МОДУЛЬ 1. СУЧАСНІ ТЕОРІЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА (2 / 72)		
Змістовий Модуль 1.1. Основні особливості напрямки розвитку теорії реконструкції міст в сучасних умовах		
1.	1. Теоретичні дослідження з реконструкції на етапі становлення нової наукової парадигми у містобудуванні.	4
2.	2. Ієрархічна структура досліджень з теорії реконструкції міст.	8
Змістовий Модуль 1.2. Ландшафтні аспекти сучасних теорій реконструкції міського середовища		
3.	1. Теоретичні концепції що до формування ландшафтно-екологічного каркасу в умовах реконструкції міста.	6
4.	2. Сучасні теоретичні нароби з реконструкції окремих елементів ландшафтної структури міста.	6
Змістовий Модуль 1.3. Сучасні теорії розвитку транспортно- планувального каркасу міста в умовах реконструкції		
5.	1. Особливості формування транспортно-планувального каркасу міста в умовах реконструкції.	6
6.	2. Проблеми формування вузлових елементів транспортно-планувального каркасу міста в умовах реконструкції	6
	УС Ї О Г О	36

4. КОРОТКИЙ ЗМІСТ ЛЕКЦІЙ

4.1. ЗМ 1.1. ОСНОВНІ ОСОБЛИВОСТІ Й НАПРЯМКИ РОЗВИТКУ ТЕОРЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ З РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСТ У СУЧАСНИХ УМОВАХ

Тема 1. Теоретичні дослідження з реконструкції на етапі становлення нової наукової парадигми в містобудуванні

Лекція 1. Містобудівна реконструкція як спосіб сучасного розвитку урбанізованих територій

Основні передумовами сучасної містобудівної реконструкції. Сучасні проблеми містобудівної реконструкції.

Реконструкція міста як цілеспрямована діяльність й зміни попередньо сформованої містобудівної системи чи її складових елементів, що обумовлені потребами вдосконалення і розвитку цієї системи. Роль і місце теоретичних досліджень і концепцій у загальному процесі реконструкції міста, у вирішенні практичних завдань з реконструкції.

Об'єкти, предмети, цілі та завдання теоретичних робіт з реконструкції. Ієрархічна структура об'єктів досліджень з реконструкції урбанізованого середовища. Типологічна структура об'єктів досліджень з реконструкції урбанізованого середовища.

Література: 3, 4, 9, 12.

Лекція 2. Теоретичні дослідження з реконструкції на етапі становлення нової наукової парадигми в містобудуванні

Особливості сучасного етапу розвитку теорій містобудівної реконструкції. Зміни в містобудівній науковій парадигмі та її вплив на теоретичні розробки з реконструкції урбанізованого середовища.

Еволюція наукових поглядів на реконструкцію міського середовища. Відхід від механістичних і функціональних засад і повернення до уявлень про цілісність і гармонійність у теоретичних роботах з реконструкції урбанізованого середовища.

Розширення меж наукового обґрунтування реконструкції міського середовища; зв'язок з іншими науковими дослідженнями і з практичною діяльністю. Системний, середовищний, екологічний, синергетичний підходи; концепції сталого розвитку в теоретичній складовій реконструкції міського середовища.

Значення нових наукових технологій (геоінформаційних) у наданні можливості інтегрованої оцінки усіх складових реконструкції міста: інженерних, інфраструктурних, екологічних.

Нові погляди й підходи до проблеми раціональної і духовної складових у розвитку урбанізованих територій. Зміст загальних принципів реконструкції: гуманізація простору, екологізація.

Література: 3, 4, 9, 10, 11.

Лекція 3. Структура досліджень з реконструкції міського середовища

Основні напрямки досліджень. Ієрархічна побудова знань з реконструкції урбанізованого середовища. Рівні та предметні „сектори” містобудівних наукових досліджень з реконструкції. Наукове обґрунтування загальних принципів реконструкції об'єктів на різних містобудівних рівнях: СНМ, місто, функціонально-територіальний елемент міста (житловий район, квартал, парк) містобудівний комплекс.

Три блоки дослідницьких завдань з реконструкції урбанізованого середовища за Яргіною З.М. (розробка програми, оцінка містобудівних ресурсів, вибір варіанта проектного рішення).

Основні складові програми з містобудівної реконструкції середовища (соціально-функціональна, екологічна й естетична)

Основна спрямованість теоретичних розробок з реконструкції міського середовища (регулювання розвитку міста; забезпеченості спадкоємності міського розвитку; охорона і збагачення своєрідності планувально-просторової композиції, що склалася; оздоровлення середовища, шляхом ландшафтного упорядкування; вдосконалення транспортної інфраструктури; вдосконалення окремих функціонально-територіальних зон і комплексів).

Література: 3, 4.

ТЕМА 2. ІЄРАРХІЧНА СТРУКТУРА ДОСЛІДЖЕНЬ З ТЕОРІЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСТ

Лекція 4. Методологічні підвалини розвитку сучасних теоретичних досліджень з реконструкції міста

Місто як об'єкт реконструкції: погляд крізь сучасну наукову парадигму.

Місто як складна динамічна система і реконструкція як відображення динаміки його розвитку. Динамізм міської системи як основа, причина і потреба в її постійній реконструкції.

Дослідження впливу факторів вищих містобудівних рівнів на заходи з реконструкції нижчих містобудівних рівнів.

Місто як колиска цивілізації й культури та основні аспекти його реконструкції: функціонально – утилітарний і художньо – образний.

Наукові погляди на етико-культурологічний зміст містобудівної реконструкції: естетична й історико-культурна регламентація заходів містобудівної реконструкції.

Екологічна складова містобудівної реконструкції.

Методологічні підвалини розвитку різноманіття напрямків сучасної реконструкції (реновація, ревіталізація, регенерація тощо)

Література: 1, 3, 4, 9, 12, 19.

Лекція 5. Огляд сучасних наукових досліджень з реконструкції міста

Різноманіття наукових поглядів та ідей реконструкції європейських міст (Л. Кріє, П.Гуле, П.Люкен, Б.Хеслі, Л.Беневоло, А.Россі). Критична реконструкція Кляйхуса Й.П.

Українські наукові дослідження з проблем архітектурно-містобудівної реконструкції (методика реконструкції історичного середовища Осиченко Г.В, розробки з надбудови Кодіна В.О., Ольхового Л.Г.

Приклади застосування середовищного підходу в науковому обґрунтуванні вибору варіанта проектного рішення в ході реконструкції.

Екологічний та історичний підходи: особливості використання у дослідженнях сучасних урбанізованих утворень.

Література: 5, 17, 18, 19.

Лекція 6. Реконструкція і питання прогнозування розвитку урбанізованих територій

Зміни у соціально-функціональних програмах діяльності різних груп мешканців міста й заходи реконструкції міського середовища. Питання формування безконфліктного міського середовища в ході його реконструкції.

Моделювання нових форм розвитку міського середовища. Прогнозування розвитку урбанізованих територій як підвалини їх реконструкції.

Вплив процесів міграції міського населення (субурбанізації та джентрифікації) на заходи реконструкції урбанізованого середовища.

Література: 4, 7, 9, 12

4.2. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАНЬ З М. 1.1.

1. Проаналізуйте головні завдання сучасної реконструкції міста.
2. Чому реконструкція стала основною формою містобудівного розвитку? Розкрийте наукові погляди на причини реконструкції міського середовища.
3. Якими чинниками обумовлені зміни в науковій парадигмі з реконструкції урбанізованого середовища. У чому їх суть?
4. Розкрийте наукові погляди на головні цілі реконструкції міського середовища. Порівняйте їх з концепціями ідеальних міст.
5. Охарактеризуйте типологічну структуру об'єктів досліджень з реконструкції урбанізованого середовища.
6. Охарактеризуйте ієрархічну структуру об'єктів досліджень з реконструкції урбанізованого середовища.
7. Розкрийте, у чому полягають особливості сучасних теоретичних досліджень з реконструкції?
8. Розкрийте зміст загальних принципів реконструкції: Гуманізація простору, Екологізація.
9. Охарактеризуйте три блоки дослідницьких завдань з реконструкції урбанізованого середовища за Яргіною З.М.
10. Розкрийте зміст наукового погляду на реконструкцію в аспекті системних властивостей сучасного міста.
11. Розкрийте зміст загального наукового принципу реконструкції: забезпечення стійкого розвитку міста.

12. Розкрийте суть середовищного підходу як методологічної основи наукових досліджень з реконструкції міста.

13. Розкрийте зміст історичної наступності як фактора реконструкції.

14. Наведіть приклади застосування геоінформаційних технологій в реконструкції міського середовища.

15. Розкрийте вплив змін у соціально-функціональних програмах діяльності різних груп мешканців міста на заходи реконструкції міського середовища. Знання яких наукових областей залучаються до передпроектного аналізу в цьому аспекті?

16. Розкрийте вплив процесів міграції міського населення (субурбанізації та джентрифікації) на заходи з реконструкції урбанізованого середовища.

17. Розкрийте значення теорії коеволюції для формування програм з містобудівної реконструкції міста.

4.3. ЗМ 1.2. ЛАНДШАФТНІ АСПЕКТИ СУЧАСНИХ ТЕОРІЙ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА

ТЕМА 1. ТЕОРЕТИЧНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО ФОРМУВАННЯ ЛАНДШАФТНО-ЕКОЛОГІЧНОГО КАРКАСУ В УМОВАХ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСТА

Лекція 7. Ландшафтні аспекти сучасних наукових досліджень з реконструкції міста

Сучасні наукові погляди на проблеми містобудівної реконструкції ландшафтних об'єктів. Головні цілі й завдання ландшафтної реконструкції міста в цілому. Ієрархічні рівні ландшафтної реконструкції та їх взаємозв'язок.

Напрямки „пейзажного” та „географічного” підходів при реконструкції ландшафтних об'єктів різних містобудівних рівнів. Значення географічних поглядів на ландшафт для сучасної реконструкції міста.

Нормування параметрів структурно-функціональних елементів ландшафтної підсистеми міста в ході реконструкції.

Сучасні наукові дослідження з ландшафтної організації міста та їх вплив на реконструкцію міського середовища.

Література: 3, 13, 15, 18.

Лекція 8. Формування ландшафтно-екологічного каркасу в умовах реконструкції міста

Ландшафтно-екологічний каркас як важлива підсистема життєзабезпечення сучасного міста. Його зв'язок з розвитком міської структури.

Ландшафтно-екологічний каркас сучасного міста в умовах реконструкції. Розробка наукових положень з реконструкції елементів ландшафтно-екологічного каркасу – актуальне завдання в умовах екологічної кризи та потреб забезпечення стійкого розвитку міста. Основні наукові принципи його реконструкції: взаємозв'язок з ландшафтною першоосновою; відповідність природним умовам і особливостям; безперервність міських озелених просторів; функціональна розмаїтість; забезпечення багаторівневості, рівномірності розподілу, доступності відкритих просторів; здатність розвиватися разом з розвитком міста.

Значення природної основи міста для розробки наукової програми його реконструкції.

Література: 13, 15, 18.

Лекція 9. Основні заходи з ландшафтної реконструкції міського середовища

Заходи з ландшафтної реконструкції міського середовища як фактор забезпечення гармонії трьох складових: функціонально – утилітарної, естетичної та екологічної на різних містобудівних рівнях. Заходи з оздоровлення міського середовища, шляхом ландшафтної реконструкції згідно сучасних наукових поглядів.

Головні особливості сучасного етапу ландшафтної реконструкції в Україні (застосування нових будівельних технологій; залучення нових методів перед проектного аналізу, геоінформаційних технологій; перехід до ринкових відносин).

Прикладні нароби з реконструкції ландшафтних об'єктів рівня „місто”.

Основні принципи ландшафтної реконструкції міського середовища за Панченко Т.Ф. (біорізноманіття, природоеквівалентність).

Література: 13, 14, 15, 18.

ТЕМА 2. СУЧАСНІ ТЕОРЕТИЧНІ НАРОБКИ З РЕКОНСТРУКЦІЇ ОКРЕМИХ ЕЛЕМЕНТІВ ЛАНДШАФТНОЇ СТРУКТУРИ МІСТА

Лекція 10. Сучасні теоретичні й практичні нароби з ландшафтної реконструкції урбанізованого середовища

Функціональна та ієрархічна типологія об'єктів ландшафтної реконструкції. Приклади ландшафтної реконструкції на різних містобудівних рівнях. Завдання підвищення ефективності використання відкритих просторів міста в ході його реконструкції. Пріоритет екологічного вектора.

Дослідження з освоєння порушених територій у ході реконструкції міського середовища. Поняття рекультивації земель. Наукове обґрунтування рекреаційного використання порушених територій після заходів її рекультивації.

Зв'язок проблем порушених територій з реконструкцією міського середовища з позицій системного підходу. Поняття єдиного антропогенно-природно-техногенного комплексу. Порушені території як функціонально-просторовий ресурс у процесі архітектурно-містобудівної реабілітації міського середовища.

Література: 4, 13, 15, 18.

Лекція 11. Соціально-функціональні програми реконструкції ландшафтних об'єктів міста

Зміни в системі суспільних цінностей, що впливають на підходи до реконструкції міського середовища в аспекті перетворення його ландшафтно-рекреаційних елементів. Зміст загальних принципів ландшафтної реконструкції: гуманізація простору, екологізація.

Соціально-функціональна програма з реконструкції ландшафтних об'єктів міста та її складові: аналіз існуючих проблем; формулювання ідеї концепції ландшафтної реконструкції; моделювання варіантів рішень окремих елементів системи; прогнозування соціально-функціональних наслідків реалізації програми з реконструкції ландшафтних об'єктів міста.

Ландшафтна реконструкція та програми з розвитку рекреаційної діяльності. Приклад аналізу існуючих проблем й соціально-функціональні програми реконструкції озелених просторів міста Харкова.

Література: 13, 15, 16, 18.

Лекція 12. Принципи досягнення комфортних умов міського середовища в умовах реконструкції

Поняття комфортного міського середовища. Роль і значення відкритих просторів у формуванні комфортного середовища в умовах реконструкції.

Принципи досягнення комфортних умов міського середовища в ході реконструкції: рівноваги природних та антропогенних складових, упорядкування антропогенних навантажень, відповідність функціональної та естетичної організації простору соціальним потребам, тощо.

Основні цілі перетворення міського ландшафту в ході реконструкції: створення сприятливих умов для перебування людини; підвищення привабливості; удосконалення художнього вигляду; збереження унікальних історичних ландшафтів.

Приклади підвищення рівня комфортності міського середовища засобами ландшафтної реконструкції його елементів.

Література: 8, 16, 18.

4.4. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.2.

1. Проаналізуйте головні завдання реконструкції ландшафтних об'єктів сучасного міста .
2. Розкрийте значення природної основи міста для розробки наукової програми його реконструкції.
3. Охарактеризуйте заходи з оздоровлення міського середовища, шляхом ландшафтної реконструкції згідно з сучасними науковими поглядами.
4. Порівняйте роль двох складових: функціонально – утилітарної та екологічної у заходах з ландшафтної реконструкції міського середовища.
5. Порівняйте напрямки „пейзажного” й „географічного” підходів при реконструкції ландшафтних об’єктів різних містобудівних рівнів.
6. Розкрийте значення географічних поглядів на ландшафт для сучасної реконструкції міста.
7. Розкрийте суть географічної типології міських ландшафтів. Як вона використовується у сучасних наукових підходах до реконструкції.
8. Розкрийте головний зміст наукових досліджень з освоєння порушених територій у ході реконструкції міського середовища.
9. Розкрийте значення теорії коеволюції для формування програм з її реконструкції ландшафтних об’єктів сучасного міста.
10. Як зміни у системі суспільних цінностей впливають на підходи до реконструкції міського середовища в аспекті перетворення його ландшафтно-рекреаційних елементів?
11. Покажіть зв’язок проблем порушених територій з реконструкцією міського середовища з позицій системного підходу.
12. На вирішення яких проблем спрямовані сучасні концепції ландшафтної реконструкції міста?
13. Охарактеризуйте заходи з оздоровлення міського середовища, шляхом ландшафтної реконструкції згідно з сучасними науковими поглядами.
14. Назвіть основні напрямки сучасних теоретичних досліджень з реконструкції ландшафтних об’єктів міського середовища.
16. Охарактеризуйте ієрархічну структуру об’єктів досліджень з реконструкції ландшафтної організації урбанізованого середовища.
17. Охарактеризуйте типологічну структуру об’єктів досліджень з реконструкції ландшафтної організації урбанізованого середовища.
18. Розкрийте зміст наукового погляду на реконструкцію ландшафтної організації урбанізованого середовища. в аспекті системних властивостей сучасного міста.
19. Розкрийте роль заходів із збереження природної основи міста в розробці наукової програми його реконструкції.
21. Розкрийте зміст загальних принципів реконструкції ландшафтної організації міста: гуманізація простору, екологізація середовища.

4.5. 3.М. 1.3 СУЧАСНІ ТЕОРІЇ РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО КАРКАСУ МІСТА В УМОВАХ РЕКОНСТРУКЦІЇ.

ТЕМА 1. ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ТРАНСПОРТНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО КАРКАСУ МІСТА В УМОВАХ РЕКОНСТРУКЦІЇ

Лекція 13. Містобудівна реконструкція як засіб удосконалення транспортно-планувального каркасу міста

Обумовленість і основні фактори містобудівної реконструкції транспортно-планувального каркасу міста (зміни у функціональній структурі, розвиток та збільшення кількості транспортних засобів, вимоги екологічні й безпеки руху). Реконструкція лінійних і вузлових елементів транспортно-планувального каркасу міста як складові єдиного процесу.

Проблеми спадкоємності у розвитку міста і реконструкція його транспортно-планувального каркасу.

Містобудівні фактори різних ієрархічних рівнів, що обумовлюють сучасну реконструкцію транспортних комплексів. Головні завдання реконструкції елементів транспортно-планувального каркасу сучасного міста.

Література: 1, 5, 9, 18.

Лекція 14. Сучасні наукові підходи до реконструкції транспортно-планувального каркасу міста

Територіальне зростання міста та реконструкція його планувальної структури: перехід від замкнених, концентричних схем до відкритих. Проблеми взаємодії старих й нових елементів транспортно-планувального каркасу. Взаємодія елементів комунікаційної системи різних ієрархічних рівнів. Просторове упорядкування артерій різних видів транспорту в ході реконструкції: заходи з освоєння підземного і надземного простору.

Роль двох складових: функціонально – утилітарної та екологічної у заходах з реконструкції міського транспортно-планувального каркасу. Паркінги й автостоянки як засіб упорядкування транспортного навантаження на місто. Заходи з покращення екологічних показників в зонах впливу транспортних артерій й вузлів.

Приклади узагальнення практичного досвіду з реконструкції транспортно-планувального каркасу міста.

Література: 1, 5, 9, 18.

Лекція 15. Реконструкція комунікаційної підсистеми міських центрів

Обумовленість і особливості реконструкції комунікаційної підсистеми центральних районів міст (зміна векторів соціальної активності, впровадження нових транспортних технологій, вимоги екології й безпеки). Питання взаємодії пішохідної й транспортної підсистем комунікаційної системи в умовах реконструкції міських центрів.

Впровадження системи «park and ride» як фактор упорядкування транспортних навантажень на центральні міські райони й реконструкції міського середовища.

Узагальнення практичних наробок з реконструкції комунікаційної системи сучасних міських центрів (приклади освоєння підземного і надземного простору, горизонтальні та вертикальні ескалатори).

Естетичні питання реконструкції комунікаційної підсистеми центральних районів міст.

Література: 5, 9, 18.

ТЕМА 2. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ВУЗЛОВИХ ЕЛЕМЕНТІВ ТРАНСПОРТНО-ПЛАНУВАЛЬНОГО КАРКАСУ МІСТА В УМОВАХ РЕКОНСТРУКЦІЇ

Лекція 16. Огляд сучасних теоретичних надбань з реконструкції вузлових елементів транспортно-планувального каркасу міста

Роль трьох складових: функціонально – утилітарної, естетичної й екологічної у заходах з реконструкції міських транспортних вузлів.

Головні чинники реконструкції громадсько-транспортних вузлів (соціальний і технічний прогрес, потреба економії часу, земельних ресурсів, підвищення рівня комфорту й безпеки). Наукові надбання з дослідження взаємодії підсистем суспільного обслуговування і транспорту як підґрунтя їх реконструкції.

Приклади сучасних наукових підходів до формування поліфункціональних суспільно-транспортних містобудівних комплексів в умовах реконструкції (Голубева О.Є., Батирева В.М., Рябової О.В, Товбича В.В інш.).

Література: 5, 9, 18.

Лекція 17. Наукові рекомендації з освоєння територій зовнішнього транспорту в ході реконструкції міського середовища

Зовнішній транспортний вузол міста: його складові й особливості реконструкції. Динамізм взаємодії елементів зовнішнього і міського транспорту як фактор реконструкції транспортно-планувального каркасу міста.

Сучасні наукові підходи до архітектурно-містобудівної реконструкції вузлів зовнішнього транспорту. Особливості розвитку й розміщення сучасних комплексів зовнішнього транспорту в структурі міста. Завдання інтенсифікації використання міських територій в зонах вузлів зовнішнього транспорту в ході

реконструкції. Взаємодія елементів транспортних підсистем як фактор покращення функціональних, екологічних, композиційних характеристик міського середовища.

Сучасні наукові підходи й приклади практичних рішень функціональних, екологічних й естетичних завдань з реконструкції зовнішніх транспортних вузлів.

Література: 5, 9, 18.

Лекція 18. Сучасні підходи до реконструкції залізничних вокзальних комплексів

Обумовленість реконструкції залізничних вокзальних комплексів (соціальні, економічні, технологічні, екологічні аспекти).

Зростання функціональної насиченості територій вокзальних комплексів як фактор її реконструкції. Вдосконалення взаємодії різних видів транспорту в структурі вокзальних комплексів у ході їх реконструкції.

Еволюційні процеси у розвитку залізничних вокзальних комплексів.

Особливості композиційних рішень залізничних вокзальних комплексів в умовах реконструкції та тенденції в прийнятті композиційних рішень. Основні принципи архітектурно-містобудівної реконструкції залізничних вокзальних комплексів.

Література: 9, 18.

4.6. КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ ДЛЯ ПЕРЕВІРКИ ЗНАТЬ ЗМІСТОВНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.3

1. Проаналізуйте головні завдання з реконструкції структурно-планувального каркасу сучасного міста.
2. Проаналізуйте містобудівні фактори різних ієрархічних рівнів, що обумовлюють сучасну реконструкцію транспортних комплексів?
3. Розкрийте сучасні наукові підходи до архітектурно-містобудівної реконструкції вузлів зовнішнього транспорту.
4. Порівняйте роль двох складових: функціонально – утилітарної та екологічної у заходах з реконструкції міського транспортно-планувального каркасу.
5. Назвіть приклади сучасних теоретичних досліджень з формування поліфункціональних містобудівних комплексів в умовах реконструкції.
6. Які передумови реконструкції залізничних вокзальних комплексів розглядають сучасні наукові дослідження?
7. Які етапи та особливості реконструкції транспортних комплексів висвітлюють сучасні наукові дослідження?
8. Розкрийте науковий зміст загального принципу сучасної реконструкції: перехід від замкнених, концентричних схем росту до відкритих вільно розвинутих структур.
9. Розкрийте зміст загальних принципів реконструкції суспільно-транспортних вузлів міста: гуманізація простору, екологізація середовища. Наведіть приклади.
10. Проаналізуйте приклади сучасних теоретичних досліджень з проблем формування полі функціональних містобудівних комплексів в умовах реконструкції.
11. Проаналізуйте сучасні наукові погляди на засоби регулювання територіального зростання міста в умовах його реконструкції.
12. Розкрийте головний зміст наукових досліджень з освоєння територій зовнішнього у ході реконструкції міського середовища.
13. Наведіть приклади сучасних наукових підходів до вирішення естетичних завдань з реконструкції транспортних вузлів.
14. Розкрийте зміст етапів: аналізу, моделювання, прогнозування, для забезпечення розвитку суспільно-транспортних комплексів.

5. ТЕМИ РЕФЕРАТИВ І ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ЇХ ОФОРМЛЕННЯ

Теми рефератів

1. Сучасні проблеми містобудівної реконструкції.
2. Місце наукових досліджень у вирішенні практичних завдань з реконструкції.
3. Теоретичні дослідження з реконструкції на етапі становлення нової наукової парадигми в містобудуванні.
4. Зв'язок теоретичних досліджень з реконструкції з практичною діяльністю.
5. Особливості реконструкції об'єктів на різних містобудівних рівнях: місто, функціонально-територіальний елемент міста, містобудівний комплекс.
6. Особливості використання у дослідженнях з реконструкції системного підходу.
7. Середовищний підхід у дослідженнях з реконструкції .
8. Особливості використання у дослідженнях з реконструкції екологічного підходу.
9. Історичний підхід у дослідженнях з реконструкції
10. Вплив концепції стійкого розвитку на наукові дослідження з реконструкції.
11. Теорія критичної реконструкції Кляйхуса Й.П.
12. Ідеї з реконструкції європейських міст Л. Кріє, П.Гуле.
13. Ідеї з реконструкції європейських міст П.Люкена й Б.Хеслі.
14. Ідеї з реконструкції європейських міст Л.Беневоло, А.Россі.
15. Українські наукові дослідження з проблем архітектурно-містобудівної реконструкції.
16. Сучасні проблеми містобудівної реконструкції ландшафтних об'єктів.
17. Ландшафтно-екологічний каркас сучасного міста та загальні принципи його реконструкції.
18. Значення географічних поглядів на ландшафт для сучасної реконструкції міста.
19. Зв'язок проблем порушених територій з реконструкцією міського середовища.
20. Принципи й прийоми досягнення комфортних умов міського середовища в умовах реконструкції.
21. Роль і значення відкритих просторів у формуванні комфортного середовища в умовах реконструкції
22. Сучасні проблеми містобудівної реконструкції транспортно-планувального каркасу міста.
23. Наукові підходи до реконструкції транспортно-планувального каркасу сучасного міста.

24. Містобудівні фактори реконструкції транспортних комплексів.
25. Проблеми вдосконалення взаємодії елементів комунікаційної системи різних ієрархічних рівнів в ході реконструкції.
26. Проблеми взаємодії пішохідної й транспортної підсистем комунікаційної системи в умовах реконструкції міських центрів.
27. Сучасні наукові підходи до вирішення функціональних, естетичних та екологічних завдань з реконструкції транспортних вузлів.
28. Освоєння територій зовнішнього транспорту в ході реконструкції міського середовища.
29. Проблеми інтенсифікації використання міських територій в зонах вузлів зовнішнього транспорту в ході реконструкції.
30. Наукові рекомендації щодо реконструкції залізничних вокзальних комплексів.

Тема реферату може бути уточнена та узгоджена з викладачем.

5.1. Загальні вимоги до оформлення рефератів

Структура реферату містить: вступ, два – три змістовні розділи, висновки, список використаних джерел.

У тексті реферату необхідно використати апарат посилань на джерела інформації, що залучалася. Це можуть бути як літературні, так і інтернет- джерела.

Загальний обсяг реферату складає 15-18 сторінок, у тому числі: вступ (1,5 -2 с.), змістовий розділ (6-8 с), висновки (1- 1,5 с.). До тексту додають ілюстрації (3-5 шт).

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНКИ ПРИ СКЛАДАННІ ЕКЗАМЕНАЦІЙНОЇ РОБОТИ

1. Студент відповідає впевнено на всі три запитання: розкриває їх суть, наводить приклади з практики, ілюструє відповідь замальовками, схемами, тощо. (Відмінно – 100% за шкалою балів) .
2. Студент відповідає впевнено на більшість запитань, або розкриває суть усіх трьох питань не в повній мірі. Замальовки і схеми маловиразні (добре - 75% за шкалою балів)
3. Студент погано орієнтується щодо суті запитань або відповідає добре лише на одно з них. Замальовок, схем немає, або вони не розкривають суть питання. (задовільно - 50% за шкалою балів).
4. Студент не орієнтується у змісті запитань. Відповідає не по суті або не відповідає зовсім (незадовільно - 0%).

7. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна навчальна література

1. Білоконь Ю.М. Проблеми містобудівного розвитку територій: Навчальний посібник. – К.: Укрархбудінформ, 2001. -70с.
2. Демин Н.М. Управление развитием градостроительных систем – К.: Будівельник, 1991- 62с.
3. Основы теории градостроительства. Учеб. для вузов спец. "Архитектура" / Яргина З.Н, . Косицкий, В.В. Владимиров и др.; Под ред. З.Н.Яргиной. - М.: Стройиздат, 1986.-326с., ил.
4. Фомін І.О. Основи теорії містобудування. – К.: Наукова думка, 1997. – 192.с.

Додаткова література

5. Антонов В.Л. Градостроительное развитие крупнейших городов. Киев-Харьков – Симферополь. 2005. 644 с., 326 илл.(Министерство архитектуры и строительной политики Автономной республики Крым, Украинская Академия Архитектуры).
6. Білоконь Ю.М. Наука і творчість в архітектурі / Ю.М. Білоконь, І.О. Фомін; За ред. І.О. Фоміна. – К.: Логос, 2006 – 208 с.: Іл. – Бібліогр.: с.207.
7. ДБН 360-92**Містобудування: Планування і забудова міських і сільських поселень – К.: Будівельник, 2002– 83 с.
8. Глазычев В.Л. Социально-экономическая интерпретация городской среды – М.: Наука, 1984.-184 с.
9. Гутнов А.Э. Эволюция градостроительства – М.: Стройиздат, 1984 – 256 с.
10. Зубков Г.Н. Применение моделей и методов структурного анализа систем в градостроительстве. – М.: Гос. ком. по гражданскому строительству и архитектуре при Госстрое СССР, 1990 – 152с.
11. Количественные методы проведения научных исследований по градостроительству. – К.: Будівельник, 1998 – 145с.
12. Косенкова Ю. Город: Концепция, проект, реализация – М.: ВНИИТАГ, 1990.- 76с.
13. Панченко И.В., Смоляга В.К. Комплексная оценка территорий при размещении строительства – К.: Будівельник, 1991– 144с.
14. Преображенский В.С. Ландшафты в науке и практике – М.: «Знание», 1981г. – 28 с.

15.Родичкин И.Д. Проблемы рекреационной деятельности – К.: Сбірник містобудування та територіального планування, 1998г., № 1.- С.55-56

16.Социально-культурные функции города и пространственная среда – М.: Стройиздат, 1982. – 177с.

17.Фомін И. А. .Философское видение архитектуры и градостроительства. // Досвід та перспективи розвитку міст України,. Філософські та теоретичні аспекти містобудування. Вип. 4 К.: Діпромісто – 2003. с.8-26

Методична література

18. Конспект лекцій з дисципліни «Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни сучасні теорії реконструкції міського середовища» (М1) для студентів 5 курсу спеціальності 7.120102. – “Містобудування” напрямку 1201 – “ Архітектура”) / Х.: ХНАМГ, 2010.

19. В.О. Кодін. Основи реконструкції історичних міст Навчальний посібник. - - Х ХНАМГ – 2009. – 172 с.

Навчальне видання

Древаль Ірина Владиславівна

«СУЧАСНІ ТЕОРІЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ МІСЬКОГО СЕРЕДОВИЩА, М1»

Методичні вказівки до самостійного вивчення
для студентів 6 курсу спеціальності 7.120102, 8.120102 –
“Містобудування” напрямку 1201 – “Архітектура” освітньо-
кваліфікаційного рівня «спеціаліст», «магістр»

Редактор: М.З. Аляб'єв

Комп'ютерне верстання: Ю.П. Степась

План 2009, поз. 59 М

Підп. до друку 08.01.2010	Формат 60×84 1/16
Друк на ризографі	Ум. друк. арк. 1,5
Тираж 50 пр.	Зам. №

Видавець і виготовлювач:

Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002

Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001